భారతదేశ చరిత్ర

భారతదేశంలో ఆంగ్ల పాలనా ప్రభావాలు ఆర్థిక విధానాలు

ఆంగ్లేయుల పాలనలో ఆర్థిక విధానాలన్నీ వారి స్వలాభాలకు అనుగుణంగానే రూపొందాయి. రకరకాల శిస్తు విధానాలను రైతులను పీడించడానికే ప్రయోగించారు. కరవు కాటకాల నివారణకు కమిషన్లు వేసి, ప్రాజెక్టులు కట్టినా ప్రయోజనం లేకపోయింది. ప్రజలు అర్ధాకలితో అలమటించారు.

- ఆంగ్లేయుల రాకతో భారత వ్యవసాయ వాణిజ్యీకరణ పెరిగింది.
- గ్రామీణ చేనేత, చిన్నతరహా కుటీర పరిశ్రమలు దెబ్బ తిన్నాయి.
- 1860లో బడ్జెట్ విధానం, ఆదాయపన్ను విధింపు పద్ధతులను భారతదేశంలో ప్రవేశపెట్టారు.
- 1869లో సూయజ్ కాలువ తెరవడంతో భారత-ఆంగ్లేయ వాణిజ్య సంబంధాలు మెరుగుపడ్డాయి.
- 1870లో భారత్, ఇంగ్లండ్‌ల మధ్య టెలిగ్రాఫ్‌లైన్‌ను వేశారు.
- ఆంగ్లేయుల ఆర్థిక విధానాలను రమేష్ చంద్ర దత్ (ఆర్.సి.దత్) మూడు ముఖ్యమైన దశలుగా విభజించారు. అవి:
  1. వాణిజ్య ప్రధాన దశ (1757 – 1813)
  2. స్వేచ్ఛా వ్యాపార దశ (1813 – 1858)
  3. పెట్టుబడిదారీ, సామ్రాజ్యవాద దశ (1858 – 1947)
- భారతదేశంలో ఆంగ్లేయులు అనుసరించిన వాణిజ్యవాదాన్ని మర్కంటైలిజం అంటారు.
- ఆంగ్లేయుల ఆర్థిక విధానాల వల్ల 30 సంవత్సరాల కాలవ్యవధిలో భారతదేశంలో మనిషికి లభించే ఆహారం 29 శాతం తగ్గిపోయిందని డీఆర్ గాడ్గిల్, విలియం హంటర్ లాంటి వారు విచారం వ్యక్తం చేశారు.
- 1834లో భారతదేశ ఎగుమతుల విలువ రూ.15 కోట్లుగా ఉండగా అది 1934 నాటికి రూ.758 కోట్లకు పెరిగింది.
- భారత వ్యవసాయ రంగంలో ఆంగ్లేయులు తీన్‌కథియా విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టారు.
- 1771లో ఒక్కో కుటుంబానికి సరాసరి 40 ఎకరాల భూమి ఉండేది. కానీ 20వ శతాబ్ద ప్రారంభానికి (1901 నాటికి) 7 ఎకరాలకు తగ్గిపోయింది.
- 1925 – 34 మధ్య భారతదేశ తలసరి ఆదాయం ప్రపంచంలోకెల్లా అతి తక్కువగా ఉందని కోలిన్‌క్లార్క్ అనే ఆర్థికవేత్త పేర్కొన్నాడు.
- ఆంగ్లేయులు ప్రవేశపెట్టిన భూమి శిస్తు విధానాలు భారత వ్యవసాయ రంగాన్ని మరింత దెబ్బతీశాయి.
- వారన్ హేస్టింగ్స్ కాలంలో వేలం పద్ధతి ద్వారా భూమిశిస్తు వసూలు చేసేవారు.
- 1793లో లార్డ్ కారన్ వాలీస్ శాశ్వత శిస్తు విధానం/ జమీందారీ విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. ఇందులో 10 సంవత్సరాలకు శాశ్వతంగా శిస్తు నిర్ణయించేవారు.
- 1800 సంవత్సరంలో రైత్వారీ విధానాన్ని థామస్‌మన్రో ప్రవేశపెట్టారు.
- 1822లో హోల్ట్‌మెకంజీ నివేదికను అనుసరించి హెమ్మింగ్ హేస్టింగ్స్ వాయవ్య భారతదేశంలో మహల్వారీ విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టారు.
- రైత్వారీ విధానం మొదట ప్రయోగాత్మకంగా తమిళనాడు, సేలం జిల్లాలోని బారామల్ ప్రాంతంలో కెప్టెన్‌రీడ్, థామస్‌మన్రోలు ప్రవేశపెట్టారు.
- జమీందారులు రైతుల నుంచి వసూలు చేసిన మొత్తం భూమి శిస్తులో 90 శాతాన్ని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికి చెల్లించాలి. దీన్ని పేష్కష్ అనేవారు.

- ఆంగ్లేయుల భూమి శిస్తు విధానాల వల్ల బెంగాల్ రాష్ట్రంలో మూడో వంతు ప్రదేశం క్రూరమృగాలు నివశించే అరణ్య సీమగా మారిపోయిందని స్వయంగా కారన్‌వాలిస్ పేర్కొన్నారు.
- రైత్వారీ, జమీందారీ పద్ధతులు కేవలం కంపెనీ ప్రయోజనాలకే తప్ప, రైతాంగ సంక్షేమానికి కాదని కారల్‌మార్క్స్ పేర్కొన్నారు.
- 'మనం విధించినంత భూమి శిస్తు ఏ స్వదేశీ రాజుకూడా విధించలేదనేది వాస్తవం' అని బిషప్ హెబెర్ పేర్కొన్నారు.
- 1815లో లార్డ్ హేస్టింగ్స్ కాలంలో లెఫ్టినెంట్ బ్లేక్ పశ్చిమ జమునా కాలువ పునరుద్ధరణ పనులు ప్రారంభించి, ఢిల్లీకి తాగునీటి వసతి కల్పించారు.
- 1830 నాటికి పశ్చిమ జమునా కాలువ పునరుద్ధరణ పనులను కల్నల్ రాబర్ట్సన్, బేర్డ్‌స్మిత్‌లు పూర్తి చేశారు.
- 1856 నాటి నీటిపారుదల శాఖ డైరెక్టర్ జనరల్ కల్నల్ బేర్డ్‌స్మిత్.
- 1847 – 1852 మధ్య సర్ ఆర్థర్ కాటన్ గోదావరి నదిపై ధవళేశ్వరం వద్ద ఆనకట్ట నిర్మించారు. వీనం వీరన్న అనే ఆంధ్రుడు కాటన్‌కు సహాయపడ్డారు.
- కాటన్ సలహాతో 1855 నాటికి కెప్టెన్ ఓక్ విజయవాడ వద్ద కృష్ణానదిపై ఆనకట్టను (ప్రకాశం బ్యారేజి) నిర్మించారు.
- లార్డ్ రిప్పన్ కాలంలో వెయ్యిమైళ్ల పొడవైన కాలువలు తవ్వించి, పదిలక్షల ఎకరాల భూమిని కొత్తగా సాగులోకి తెచ్చారు.
- భారతదేశంలో 1660 – 1750 మధ్య 14 కరవులు సంభవించాయి.
- 1854 – 1901 మధ్య సంభవించిన కరవు కాటకాల వల్ల 2,88,35,000 మంది మరణించారని విలియం డిగ్బే అనే ఆంగ్లేయుడు పేర్కొన్నాడు.
- 1866 – 67 ఒరిస్సా కరవు, 1877లో డొక్కల కరవు, 1803లో దక్కన్ కరవు, 1943లో బెంగాల్ కరవు సంభవించాయి.
- డల్హౌసీ కాలంలో పబ్లిక్ వర్క్స్ డిపార్ట్‌మెంట్ ఏర్పడింది. ఇతడు గంగానదికి కాలువ తవ్వించారు.
- 1866 ఒరిస్సా కరవు కాలంలో కాంప్‌బెల్ క్షామ నివారణ సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేశారు.
- 1880లో లార్డ్ లిట్టన్, సర్ రిచర్డ్ స్ట్రాచీ క్షామ నివారణ సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేశారు.
- రెండో లార్డ్ లిట్టన్ కాలంలో 1898లో సర్ జేమ్స్ లయన్ క్షామ నివారణ సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేశారు.
- 1901లో లార్డ్ కర్జన్ సర్ ఆంథోనీ మెక్‌డొనాల్డ్ క్షామ నివారణ సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేశారు.
- లార్డ్ వేవెల్ 1945లో సర్ జాన్ ఉడ్‌హెడ్ క్షామ నివారణ కమిషన్‌ను ఏర్పాటు చేశారు.
- 1943 (రెండో ప్రపంచ యుద్ధకాలం) నాటి బెంగాల్ కరవులో 15 లక్షల మంది భారతీయులు మరణించారని కె.పి. ఛటోపాధ్యాయ అనే రచయిత పేర్కొన్నారు.
- రిచర్డ్ స్ట్రాచీ క్షామ నివారణ సంఘం సూచనల మేరకే 1883లో కరవు కోడ్ (ఫామిన్ కోడ్) రూపొందించారు. (లార్డ్ రిప్పన్)
- ఫామిన్ కోడ్ ప్రకారం కరవు సంక్షేమ నిధి, ఇన్సూరెన్స్ ఫండ్‌లను ఏర్పాటు చేశారు.
- 1899 నాటి కరవును పేర్కొంటూ గత 200 సంవత్సరాల్లో ఇలాంటి కరవు సంభవించలేదని జాన్ ఇలియట్ అనే వాతావరణ శాస్త్రవేత్త పేర్కొన్నారు.
- ఆంగ్లేయులు లార్డ్ కర్జన్ కాలంలో 1903లో బిహార్‌లోని పూసా వద్ద ఇంపీరియల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ అగ్రికల్చర్ అనే పరిశోధనా సంస్థను ఏర్పాటు చేశారు.
- వ్యవసాయరంగ అభివృద్ధికి ఆంగ్ల ప్రభుత్వం కృషిచేయాలని 1928 నాటి రాయల్ కమిషన్ ఆన్ అగ్రికల్చర్ పేర్కొంది.
- అఖిల భారత ఆహార సమితిని ఏర్పాటు చేయాలని జాన్ ఉడ్‌హెడ్ క్షామ నివారణ సంఘం సూచించింది.
- 'వ్యవసాయమే వృత్తిగా ఉన్న భారతీయుల్లో సగం మంది ఏడాదిలో సగం రోజుల్లో సగం తిండి తిని జీవిస్తారు' అని చార్లెస్ ఇలియట్ పేర్కొన్నారు.

www.eenadupratibha.net

- ఆంగ్లపాలనలో నాటి భారత జనాభాలో నాలుగు కోట్ల మంది అర్ధాకలితో బతికేవారని విలియం హంటర్ తన ఇంపీరియల్ గెజిట్ అనే పత్రికలో పేర్కొన్నారు.
- 1930 నాటికి భారతదేశంలో సగటు ఆయుఃప్రమాణం 32 సంవత్సరాలు ఉండగా అదే కాలంలో ఐరోపాలో సగటు ఆయుఃప్రమాణం 60 సంవత్సరాలుగా ఉండేది.

ప్రాక్టీస్ బిట్స్

1. భారతదేశంలో విద్యాభివృద్ధి కోసం ఏడాదికి లక్ష రూపాయలు కేటాయించిన చట్టం?

1) 1813 చార్టర్ చట్టం 2) 1833 చార్టర్ చట్టం 3) 1853 చార్టర్ చట్టం 4) 1793 చార్టర్ చట్టం

2. 1793లో భారతదేశంలో ప్రవేశపెట్టిన భూమి శిస్తు విధానం?

1) వేలం పద్ధతి 2) రైత్వారీ 3) మహల్వారీ 4) జమీందారీ

3. కేంద్రంలో ద్వంద్వ పాలనను ప్రవేశపెట్టిన చట్టం?

1) 1861 కౌన్సిళ్ల చట్టం 2) 1909 చట్టం 3) 1919 చట్టం 4) 1935 చట్టం

4. రైత్వారీ విధానం ప్రయోగాత్మకంగా ప్రవేశపెట్టిన ప్రాంతం?

1) ఉత్తర సర్కారులు 2) దత్త మండలాలు 3) సేలం 4) బారా మహల్

5. పోర్టుఫోలియో విధానం ప్రవేశ పెట్టిన చట్టం?

1) 1861 చట్టం 2) 1773 రెగ్యులేటింగ్ చట్టం 3) 1909 చట్టం 4) 1919 చట్టం

6. భారత హై కమిషనర్ పదవిని ఏ చట్టం ద్వారా ఏర్పాటు చేశారు?

1) 1909 2) 1919 3) 1935 4) 1948

7. జమీందారులు ప్రభుత్వానికి చెల్లించే శిస్తు భాగం?

1) ఖుద్ఖాస్త్ 2) జమ 3) నజర్ 4) పేష్కష్

8. మొదటి భారత వైద్య విద్యార్థి

1) మహేంద్రలాల్ సర్కార్ 2) పి.సి.సర్కార్ 3) కాదంబిని గంగూలీ 4) పి.సి.రే

జవాబులు

1-1; 2-4; 3-4; 4-4; 5-1; 6-2; 7-4; 8-1.

గత పరీక్షల్లో వచ్చిన ప్రశ్నలు

1. భారతదేశ గవర్నర్ జనరల్‌గా నియమితులైన తొలి వ్యక్తి? (ఎస్.ఐ. – 2012)

1) వారన్ హేస్టింగ్స్ 2) విలియం బెంటింక్ 3) కారన్ వాలిస్ 4) కానింగ్

2. భారతదేశంలో బడ్జెట్ విధానాన్ని ఎప్పుడు ప్రవేశ పెట్టారు? (గ్రూప్–2, 2008)

1) 1860 2) 1870 3) 1869 4) 1879

3. బొంబాయిలో తొలిసారిగా ఏ పరిశ్రమను స్థాపించారు? **(గ్రూప్-2, 2008)**

1) వస్త్ర 2) జనపనార 3) ఇనుము-ఉక్కు 4) ఏదీకాదు

4. 1847-52 మధ్య కాలంలో పూర్తి చేసిన ఆనకట్ట? **(డీఎస్సీ - 2012)**

1) ధవళేశ్వరం 2) విజయవాడ 3) ఇడిక్కి 4) పెరియార్

5. పబ్లిక్ వర్క్స్ డిపార్ట్‌మెంట్‌ను ఏ గవర్నర్ జనరల్ కాలంలో స్థాపించారు? **(కానిస్టేబుల్, 2010)**

1) హేస్టింగ్స్ 2) వెల్లస్లీ 3) డల్హౌసీ 4) కర్జన్

6. తొలి ఇనుము ఉక్కు కర్మాగారాన్ని TISCO ఏ సంవత్సరంలో స్థాపించింది. **(డీఎస్సీ - 2012)**

1) 1905 2) 1907 3) 1909 4) 1919

7. భారతదేశంలో తొలి రైల్వేలైన్‌ను ఎప్పుడు వేశారు? **(గ్రూప్ 1, ప్రిలిమ్స్, 2008)**

1) 1852 2) 1853 3) 1861 4)1835

జవాబులు

1-2; 2-1; 3-1; 4-1; 5-3; 6-2; 7-2;.

రచయిత: బొత్స నాగరాజు

www.eenadupratibha.net